

valcev, istotako država Chiapas. V zvezni državi Mehiki z glavnim mestom vred deluje 25 duhovnikov, torej pride 1 na 43.200 duš. V ostalih državah je razmerje to-le: 1 duhovnik pride v 2 državah na 40.000 prebivalcev, v 1 na 33.000, v 1 na 28.446, v 1 na 20.000, v 1 na 15.000, v 1 na 9000, v 1 na 8000 in samo v 1 na 5000. Edino v tej državi je mogoče kolikor toliko urejeno dušeskrbje. Vse te države merijo 408.078 kvadratnih milj z 8.093.667 prebival-

cev, v njih pa sme delovati samo 314 duhovnikov. To je nečuveno nasilje, ki ga vršijo framasoni, svobodomisleci, socialisti in komunisti nad katoliško Cerkvijo. Tem svobodomiselnim ter brezbožnim nasilnikom ni bilo dovolj, da so Cerkev popolnoma izrinili iz šol in javnega življenja, komandirati hočejo v cerkvah samih ter tudi tukaj katoliško Cerkev zaslužniti. Njihov namen je katolicizem v Mehiki uničiti.

Pogreb g. ravnatelja msgr. dr. Antona Jerovška.

Na Vseh svetn. zjutraj je počival v pondeljek zvečer preminuli g. ravnatelj dr. Jerovšek na okusno okinčanem mrtvaškem odru v upravništvu »Slov. Gospodarja«, kjer je bila tudi njegova pisarna toliko let. Ljudske množice iz Maribora in okolice so hodile blagopokojnega kropit v celih procesijah na praznik in na vernih duš dan, ko je začel ob 2. uri popoldne mrtvaški sprevod.

Sprevod v Mariboru.

Ob zgoraj omenjeni uri je dospela pred tiskarno sv. Cirila duhovščina pod vodstvom škofa dr. Ivana Tomažiča, ki je tudi vodil sprevod ob asistenci stolnega kapitlja.

Po blagoslovitvi krste se je poslovil od rajnega eden njegovih najboljših prijateljev in zaupnikov g. dr. Anton Korošec. V kratkih in ganljivih besedah je razlagal zbranim besede, katere je bilo tolikokrat čuti iz ust mariborskih izobražencev, obrtnikov in delavcev, ko so rabili kak nasvet ali pomoč, in govorili: »Pojdimo k dr. Jerovšku.« Vsi pomoči in nasvetov potrebni so prihajali k dr. Jerovšku. Vsakega je poslušal, da vsakega je imel odprto srce in roko. Pomagal je rad, posedal je v družbi trdno stališče, katerega si je ustvaril sam z delavnostjo, duhovitostjo in žilavostjo. Kot pošten, dober in pravi duhovnik je ljubil vsakega, nikogar ni sovražil, neznana sta mu bila maščevanje in ovaduštvo.

Danes smo zopet pred njegovo hišo in govorimo: »Pojdimo k dr. Jerovšku.« Prositi ga hočemo v nebesih, kamor je šel po plačilo, naj ne pozabi na naš narod. Učenik je rekel: »Narod se mi smili.« Glej, dragi Jerovšek, ta ubogi narod, ki je prihitel od daleč in od blizu, da se od tebe poslovi, in poglej vse one, ki doma žalujejo za teboj! Ti poznaš tega ubogega in od tebe ljubljenega naroda boli, težave, nesrečo, poznaš tudi njegove vroče želje in njegovo veliko hrepenenje. Saj si ti do predvčerajšnjim z njim živel, trpel, želel in hrepenel. Prosi Boga, da dobrohotno blagoslovi našega slovenskega naroda vse dobre želje in hrepenenje. Z Bogom, dragi Jerovšek! Trajen ti spomin!

Po pretresljivem govoru g. dr. Korošca, katerega bo ohranil vsak udeleženec v spominu, so zapeli mariborski pevci pod vodstvom g. stolnega kapelnika Gašpariča »Vigred se povrne...«

Po žalostinki je pričel veličasten sprevod po mariborskih ulicah. V sprevodu, kakor jih je enakih doživel Ma-

ribor le malo, je bilo videti poleg ljudskih množic iz Maribora, iz okolice in od daleč, poleg številne duhovščine vse najodličnejše pokojnikove sodelavce, prijatelje ter predstavnike vseh mariborskih oblasti, zavodov, organizacij i. t. d.

Na tisoče broječi sprevod se je pomikal preko mosta do naselbine očetov jezuitov pri Magdaleni. V jezuitski kapelici je opravil prevzvišeni škof g. dr. Andrej Karlin ob krsti mrtvaške molitve. Po cerkvenem opravi je govoril ob vhodu v kapelico škof dr. Ivan Tomažič, ki je posebno naglašal javno delovanje blagopokojnega, ki je kronal svoje dolgoletno neumorno in požrtvalno delo z ustanovitvijo jezuitske naselbine v Mariboru.

Po res iz duše govorjenih škofovih besedah so zapeli pevci žalostinko — sprevod se je pomaknil naprej po Tržaški cesti in obstal ob mestni meji, kjer se odcepi Ptujška cesta od državne.

H krsti je stopil pokojnikov dober prijatelj g. dr. Leskovar, ki je poklical zbranim v spomin veliko pokojnikovo javno delo, ki je bilo posvečeno javnemu blagru slovenskega naroda.

V imenu upravnega sveta Mestne hranilnice je slavil rajnega g. Grčar, ki je posebno podčrtaval dejstvo, kako je bil rajni dr. Jerovšek čislán in upoštevan tudi v nasprotnih vrstah.

Škof dr. Tomažič je še nato opravil mrtvaške molitve, pevci so zapeli, godba Omladiné je zaigrala v slovo . . . Krsto s truplom g. dr. Jerovška so odpeljali proti njegovemu rojstnem kraju — Slov. Bistrici, sprevod se je razšel . . .

V Slov. Bistrici.

Že v sredo na večer so prepeljali pokojnika v Slov. Bistrico. Dne 3. novembra predpoldne je bil položen k počitku na domačem mirodvoru, kjer že počivajo njegovi starši, brat, sestra in nečak. Iz Maribora se je pripeljalo po zadnje slovo 5 velikih avtobusov s prijatelji, sodelavci in uslužbenci zavodov, katerih vodja je bil rajni. Molitve je ob asistenci msgr. Vrežeta in prof. Kolariča iz Ptujja opravil stolni dekan g. dr. Vraber. Žalne pesmi so zapeli pevci slovenskega društva »Maribor«, Glasbene Matice mariborske, polskavskega in slovenjebistriškega pevskega zbora pod odličnim vodstvom organista Ulaže. Sprevod s kisto se je nato podal iz župnišča v cerkev, kjer je imel pretresujoč poslovični govor pokojnikov najboljši prijatelj, profesor msgr. Vreže,

Ali potrebujete čistilno sredstvo?

Zgodaj zjutraj dosežete normalno lahkotno izčiščenje, če vzamete prejšnji večer 2-3 dražeje

ARTINA. Dobi jo se v vseh lekarnah. Vsebinska škatlice po Din 8'—

zadostuje za 4 do 6 krat.

Odobreno od Minister. soc. politike in narodnega zdravlja San. oddel. S. Br. 13258 od 12. julija 1932.

ki je tako pretresljivo spominjal zbrane na pokojnikove besede, s katerimi se je vsikdar poslavljaj od doma: »Zdaj pa srečno in z Bogom!« Nato je bila cerkvena služba božja, ki jo je opravil stolni dekan dr. Vraber. Po končani liberi se je razvil veličasten sprevod na bližnje farno pokopališče, kjer sta še govorila zadnje slovo g. stolni dekan dr. M. Vraber in bivši dolgoletni urednik listov Cirilove tiskarne, poslanec in pokojnikov sodelavec g. Franjo Žebot.

Vsi oni, ki so posodili rajnemu zadnje pot v Mariboru in v Slov. Bistrici, se zavedajo, da bo ostal dr. Jerovškov grob v njegovem rojstnem kraju središče in zatočišče, kamor se bodo zatekali Slovenci po tolažbo in pomoč v stiskah in nadlogah.

Pisatelj Rado Murnik je umrl v nedeljo dne 6. novembra v ljubljanskem mestnem zavetišču. Bil je rodom ljubljčan (rojen leta 1870) in je zelo priljubljen radi svojih spisov neprisliljeno smešne vsebine. Slava njegovemu spominu!

Če zadene motorno kolo ob avto. V smeri proti Mariboru se je peljal na motornem kolesu 19letni trgovčev sin Kurt Kopic in zadaj za njim pa 22letni brivski pomočnik Edvard Bischof iz Krčevine. V trenutku, ko sta vozila motociklista po Tržaški cesti mimo Delavske pekarnice, je privozil s stranske ceste na glavno osebni avto, katerega je šofiral Franc Supančič, ki je uslužben pri mariborskem avtotaksem podjetju Völker. Vsled silnega udarca sta obležala oba motociklista z razbitim kolesom, vsa ranjena in v mlaki krvi. Kopic so prepeljali v Gradec, kjer je že umrl, brivca pa v mariborsko bolnico z zlomljeno desno nogo in roko.

Vlomilska družba pod ključem. Mariborska policija in orožniki so zaprli sedemčlansko vlomilsko družbo, ki ima 16 vlomov na vesti in gre izkupiček za plen v tisoče in tisoče. Družba je izvrševala vlome po bližnji okolici Maribora, kot prodajalci nakradenega in orošanega so služili cigani.

Obešenega so našli na hlevu v Radvanju pri Mariboru 30letnega ključavničarja Viktorja Schlauerja. Zapušča

ženo in dvoje majhnih otrok. Vzrok tega samomora je še nepojasnjen.

Pošteno kaznovan roparski napad. Dne 31. oktobra je obravnaval mariborski sodni senat roparski napad, ki se je doigral v noči 3. maja v mariborskem mestnem parku. Trojica je napadla v Mariboru se mudečega najemnika ter konjskega mešetarja Franca Schäferja iz Gradca. Oropali so mu 50 šilingov in ga še občutno poškodovali na glavi. Vsi trije obdolženci so zanikali vsako krivdo, a so prejeli to-le svarilno kazen: 23letni Avgust Rebernik iz Zgornje Voličine je bil obsojen na 6 let in 4 mesece robije, na trajno zgubo državljanjskih pravic in na odškodnino 50 šilingov. Feliks Likavec s Pobrežja in 32letni Anton Kraner iz Maribora pa vsak na 6 let robije ter na trajno zgubo državljanjskih pravic. Po prestani kazni bodo vsi trije izgnani iz Maribora. Proti obsodbi je vložen priziv.

Ubijalca pred sodiščem. Dne 9. nov. sta bila Anton Fideršek in Jožef Kozole iz Gruškovja pri St. Lenartu v Slov. goricah v nekem vinotoču s skupino fantov, med katerimi sta bila tudi Jožef Pernek in Matevž Hriberšek. Prišlo je seveda že v vinotoču do prerekanj, pri odhodu sta pričakala Fideršek in Kozole Perneka in Hriberšeka v zasedi. Najprej sta pobila do nezavesti Hriberšeka in končno še Perneka tako, da je obležal z razbito lobanjo in se zadušil. Sodni senat v Mariboru je obsodil dne 3. novembra Fideršeka na 5 let in dva meseca robije, Kozoleta pa na štiri leta in 1 mesec robije. Oba obsojena morata plačati še 400 Din mesečno za 4 Pernekove nedorasle otroke.

Kaznjene pobegnil. Janez Mrvar in Anton Štangel iz Gotne vasi pri Črnomlju sta bila obsojena radi bitke z orožniki dne 27. oktobra 1930 na večletno ječo. Štangel je bil v boju z orožniki ranjen in je oslepel. Oba sta sedela v mariborski kaznilnici. Dne 4. novembra pa bi morala dajati oba kaznjena pred novomeškimi senatom odgovor radi napada na ravnatelja črnomeljske premogovne družbe, kateremu sta oropala dne 31. avgusta 1925 iz aktovke

40.000 Din, ki so bili določeni kot izplačilo za delavce. Ta zločin je bil sedaj slučajno pojasnjen potom nepodpisane ovadbe, ki je pa točno vsebovala imeni obeh napadalcev. Radi roparskega napada so odpeljali tolovaja uklejnena iz Maribora proti Ljubljani. V Ljubljani se je posrečilo Mrvarju, da je prtrgal verigo, s katero je bil priklenjen na slepega Štangla. V trenutku je izginil skozi druga vrata vagona in se pomešal med množico. Nato je Mrvar pobegnil v mesto in izginil v temno noč. Radi pobega Mrvarja je bila odgodena razprava in Štangel so pripeljali nazaj v mariborsko kaznilnico.

Nesreča pri izstopu iz vlaka. 31letna Ana Kolar iz Studenic pri Poljčanah se je pripeljala dne 4. novembra z vlakom v Maribor. Ko je stopila iz vlaka, ji je spodrsnilo in zlomila si je pri padcu nogo.

Huda avtomobilska nesreča se je dogodila v nedeljo dne 6. novembra, ob 10. uri predpoldne v bližini Sv. Urbana pri Ptujju. Avtopodjetnik Vincenc Simončič iz Vintarovcev je peljal s svojim tovornim avtomobilom proti

Ptujju. Na avtu je bil poleg lastnika-šoferja posestniški sin Franc Lehrbaumer od Sv. Urbana, posestnik Martin Sužnik z Vintarovskega vrha in še 1 oseba. V bližini Janežovcev je nenadoma zletela guma s prvega kolesa in se je prevrnil voz v desni obcestni jarek. Francu Lehrbaumerju je zdrobilo glavo, da je obležal pri priči mrtev. Martin Sužnik je priletel s tako silo na tla, da mu je počila lobanja in je obležal nezavesten. Drugi so bili le lažje poškodovani.

Čudna novotarija. V župniji Ptujjska gora je bila do lani mala naselbina »Selce«, katero ime je bilo v srednjeveških listinah še leta 1359 pisano kot »Selcz«. Letos so pa prišle nove krajepisne table in na teh bereš zdaj »Sevce«, katera oblika je očitvidno prilagoden receptu »bravec — bralec« — torej tudi »Selce — Sevce«. Vodnik poje: »Vse po svet narobe gre. Doživela, kaj sem srota? Jajce več kot puta ve!« Toda na to še takrat menda ni mislil.

Vlom. Neznanci so vlomili v stanovanje Franca Mesareca v Črmljenškem, občina Bišečki vrh pri Ptujju. Ta-

Povodenj v okolici belgijskega glavnega mesta Brüssel.

Mlatev na Jutrovem. — Desno: Atentatorji pred londonskim parlamentom. Vsako leto obhajajo v Londonu dne 5. novembra ljudski praznik kot spomin na atentat, ki bi se naj bil izvršil na parlament leta 1605. Napad so odkrili v zadnjem trenutku in glavne 4 krivce usmrtili. Na sliki vidimo 4 slamnate može, katere sežgejo ljudske množice še vsako leto.

tovi so odnesli vso obleko, perilo, meso in mast. Za vlom, kateri je bil izvršen s sekuro, so si izbrali čas, ko so bili vsi Mesaričevi na polju.

Gospodarsko poslopje posestnika F. Merkuša iz Cela pri Ptujju je uničil požar in povzročil škode za 50.000 Din. Zavarovalnina je le malenkostna.

Napad s kamenjem in s strelom. — Neznanci so obsuli s kamenjem osebni avto ormoškega trgovca Ludvika Kuhariča, ko se je peljal iz Ptujja proti domu v bližini vasi Gorišnica. Kamenje je razbilo sprednjo obrambno šipo in povrh je še ranil oddani strel neko žensko v avtomobilu. Že drugi napad na isti avto je čin surovega maščevanja.

Pri napadu si zlomil nogo. Dne 4. novembra je napadel na cesti v bližini Poljčan neznan storilec, najbrže v roparskem namenu, 31letnega posestnikovega sina Antona Kolarja iz Studenic pri Poljčanah. Med ruvanjem je veliko močnejši napadalec vrgel Kolarja tako po tleh, da si je Kolar zlomil levo nogo v gležnju. Napadalec je brez sledu izginil. Kolar je bil takoj prepeljan z vlakom v Maribor v bolnico.

Opasen požar v konjiški okolici. Pogorel je kozolec grada Golič, v katerem je bilo shranjeno seno, slama in žlto,

last goliške graščakinje gospe Hertlove. Ogenj je upepelil dva s pridelki obložena voza, katera ni bilo mogoče več potegniti izpod kozolca. Na kozolcu je bilo še spravljeno seno konjiškega odvetnika dr. Rudolfa. Gasilcem gre za sluga, da se ni oprijel ogenj gradu in se sploh razširil. Vode v graščinskem vodovodu in v obeh vodnjakih je hitro zmanjkalo, a je začela nato motorka metati vodne curke na goreči kozolec

iz mimo gradu tekočega potoka, ki je bil poln vode radi deževja. Zavarovalnina ne bo krila škode.

Neznani zločinci so skušali dne 3. t. m. po noči vlomiti v poštni urad v Šmartnem ob Paki. Vlomili so najprej zunanjo šipo na dvoriščnem oknu, z močnim železnim drogom so že zelo upognili močno palico železnega okenskega omrežja in vlomili tudi že šipo notranjega dela okna. A nekdo v hiši se je prebudil in šel gledat, a vlomilcev ni več videl, ker so jo hitro popihali.

Neprevidno ravnanje s patrono. V četrtek dne 3. novembra je našel na mostu v Celju 15letni Lojze Kolenc iz Zagrada patrono. Radi neprevidnega ravnanja je naboj eksplodiral in hude razmesaril neprevidnemu mladeniču desno roko.

Pašel v globok jarek. V celjsko bolnico so oddali hudo poškodovanega rudarja Franca Rozmana, doma s Svetinj nad Celjem. Na potu z dela proti domu je padel v zelo globok jarek in se živlensko nevarno poškodoval.

Pri padcu z voza si je zlomil levo nogo 54letni hlapec Ivan Dobovičnik, ki služi pri Stigerju v Celju.

Krvav zločin v noči na praznik Vseh svetnikov. V noči na praznik Vseh svetnikov je podlegel radi zabodljaja z nožem v Pišecah Franc Travniker. Zabodel ga je Jožef Plevnik tako, da je med prevozom v bolnico v Brežice ne

Schichtov

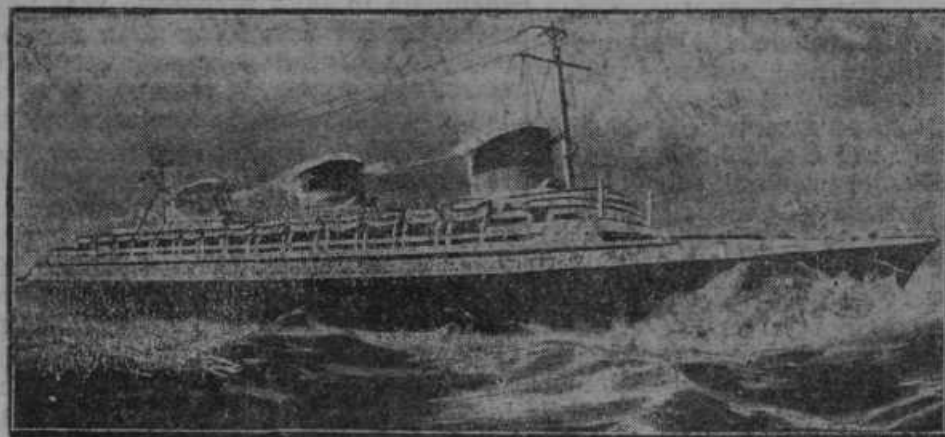
RADION

pere sam!

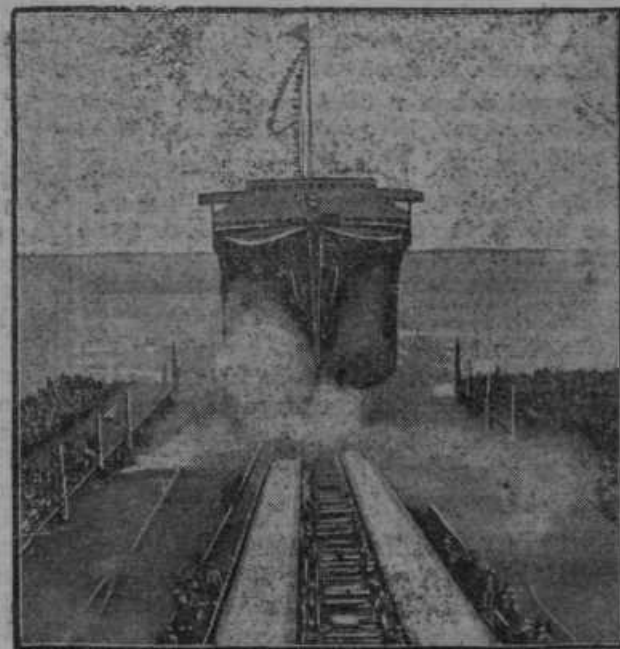
*Mučno pranje
s peralno
in kutačonje perila
je postalo odveč.*

Slika iz prve dobe boljševiške revolucije je. Oče boljševizma — Lenin govori v Moskvi množicam.

Največja potniška ladja »Normandie«. Ladja je francoska, dolga 313 m, široka 36 m, 70.000 ton in stroji proizvajajo 160.000 konjskih sil. Druga slika (desno) kaže ladjo »Normandie«, ko jo spustijo prvič v morje.

daleč od domače hiše podlegel močnim poškodbam.

Vlom. V noči 29. oktobra je bilo vlomljeno v prodajalno Kmetijskega društva Videm-Dobrepolje. Vlomilec je odnesel nekaj stotakov gotovine, kolo in še razne druge reči.

Ogenj uničil gospodarsko poslopje. V noči 3. novembra je upepelil podtaknjen ogenj gospodarsko poslopje posestniku Mihaelu Tržanu v Bistrici, občina Zagorje pri Pilštajnu. S poslopjem vred so zgoreli vsi letošnji pridelki, gospodarski stroji in 8 ovac. Sosedje so rešili hišo, hlev in kozolec.

Smrtna nesreča berača. Berač Franc Krošelj iz Kapel je prosjačil po Vidmu in hotel zvečer k počitku na kozolec gospe Juvančičeve. Spodrsnilo mu je, padel je na tla in obležal mrtev v mlaki krvi.

Redek slučaj. Dne 5. julija je obiskal v vasi Senuše pri Krškem kočarič M. Sotlar njen 70letni brat Rudolf Lipar. Med obema je nastal prepir in brat se je dejansko lotil sestre. Bable je pričelo vpiti na pomoč in na materine klice je skočil v kočino njen 30letni sin Franc, ki je udaril strica s kolom preko glave, da mu je prebil lobanjo. Kljub smrtonesni rani se je starec zlizal v krški bolnici, a je ostal hrom po desni strani. Dne 31. oktobra je obravnaval zgorajni slučaj sodni senat v Novem mestu. Hromi starček se je odrekal pričevanju v prid obtoženemu nečaku in radi tega je obsodilo sodišče napadalca le na 1 leto ječe, pa še to pogojno za dobo 4 let. Mora pa poravnati stroške kazenskega postopanja in zdravljenja strica v bolnici.

Kozolec pogorel. V Hranu pri Domžalah je pogorel kozolec posestnika in krčmarja Peregrina. Hlapec, ki je spal na kozolcu, se je zbudil v zadnjem trenutku in si rešil golo življenje.

Ustreljen je bil pri prekračenju naše meje pri Kopačnici v okolici Škofje Loke 24letni šofer Janko Muškatič iz Cerknega.

Samomor. V poljanskem okraju v Hradeckega vasi pri Ljubljani si je sam končal življenje v duševni zmedenosti 58letni Ivan Genedik, prejemnik dohodarstvenega urada.

G. finančni direktor dr. Povalej Josip je namesto venca na grob msgr. dr. Antona Jerovška podaril marib. Dijaški kuhinji 200 Din. Gotovo lep spomin na pokojnega dobrotnika revnih dijakov!

Poceni voznja v Celje, eventualno zastoj, pride vsakemu, kdor nakupi v tovarni oblek Stermecki svoje potrebščine za zimo in sicer plašče, kostume in krila za dame, kratke in dolge suknje in obleke za gospe, isto tudi za dekleta in fante. Kar ni gotovo, se izdelava po meri v 1-2 dneh.

ZAHVALA.

Jožef in Marija Nedeljko, posestnika v Selcih 44, župnija Sv. Rupert, se toplo zahvaljujeta upravi »Slovenskega Gospodarja« za lepo podporo 1000 Din, nadalje zavarovalnemu zastopniku g. Francu Kranjcu pri Sv. Barbari v Slov. gor., za izplačanih 25.000 Din, nadalje vsem dobrotnikom in delavcem, ki so nama pomagali pri novi stavbi hiše in gospodarskega poslopja! Vse stavbeno delo se je srečno izvršilo. Bog bodi vsem najboljši plačnik!

Mi vemo, da za Vaše pridelke skoro nič ne dobite. Zato Vam tudi mi damo blago za ceno, ki je primerna Vašim dohodkom. Pridite v Maribor, Gosposka ulica 10, k **Antonu Macunu,** in se tam prepričajte. Samo eden primer Vam dam in to je: Moška suknena obleka Din 189, moško zimsko suknjo (štucer) Din 240, ženski plašč 340 Din 191. 1119

Poročila potnikov iz Rusije.

V zadnjih mesecih je več Evropejcev obiskalo Rusijo. Med njimi je velik prijatelj sovjetov, češki novinar Šrom, ki je priobčil svoja opazovanja v čeških listih. Njegova poročila pa za sovjete niso ugodna. Piše, da bo petleten načrt vsled raznih vzrokov imel koncem leta 1932 celo drugo lice, kakor je bil prvotno zamišljen. Mnogo poslopij še ni dokončanih. Sploh pa industrija ni v pravem razmerju s kmetijskim gospodarstvom. Potem opisuje, kako manjka obleke, obutve, papirja, mesa itd. V Moskvi se nastavljajo ljudje v vrstah, da dobe iz prodajalen 1 kg mesa za 17 rubljev za 1 teden. A vrste ne smejo stati na trgih, marveč v vežah in na dvoriščih prodajalen, da jih ne opazijo tujci. Naši občudovalci sovjetskega gospodarstva naj bi tudi poslali zastopnika v Rusijo, da bi si tam ogledal sovjetske »čudeže«. Najbrž bi se njegovo navdušenje za boljše ravno tako ohladilo, kot se je češkemu novinarju Šromu. V Rusiji je bil letos tudi vodja holandskih socialnih demokratov W. I. Matthijsen, ki je v holandskih listih objavil za sovjete neugodna poročila. V zadnjem času sta bila v Rusiji Nemca Just in inženir Jaspert. Poročila poslednjega prinaša deloma list »Rossija i Slavjanstvo«. Med drugim se tako le izraža:

»Kako lice dežele vidi turist, navađen potnik, ali v sovjetsko Rusijo povabljen gost? Vohče je prisiljen potovati po deželi s sovjetskim voditeljem. Brez voditelja nihče ne vidi ne tovarn, ne šol in ne kolhozov. Pročelje vidi pri poslopjih, kjer se izdelujejo ene ali druge reči. In neposredno dejstvo sovjetskih zakonov dostikrat čuti sam na svoji koži. Potniki, ki potujejo s pomočjo »Inturista«, večkrat slišijo od svojih voditeljev, zlasti če potujejo po južni Rusiji, da sovjeti zelo neradi vidijo, če obiskujejo nemške specialiste. Lahko se osumijo, da so ogleduhi gospodarskih naprav. Neki moj znanec je potoval in je obiskal mene v vili, ki je oddaljena 40 km od mesta. Že drugi dan so mu rekli: »Vi ste bili včeraj pri g. Jaspertu; bodite previdni, mi vse izvedemo!« Tu je dokaz, kako policija nadzoruje specialiste in kako se boje tega, kar bi oni mogli povedati. Ako bi bilo vse v redu, zakaj bi se bal resnice?«

Torej po 15 letih boljše vlade in v zadnjem letu sovjetske »pjatiletke« sme tujec, potujoč po Rusiji, pogledati samo to, kar mu pokaže boljše voditelj. Tu je čisto jasno, da nekaj ni v redu. In v redu ni boljše gospodarstvo, ki je strašno lepo na papirju pred očmi Evrope, v resnici pa pod vsako kritiko.

In dalje piše g. Jaspert: »Mi dan za dnevom rišemo načrte stanovanj, klubov, šol, toda vse je ostalo do zdaj večinoma na papirju. Krivdo za to, da naše udruženje, katero je poklicano, da dela načrte le za poslopja, ne pride do dejanja, vali voditelj udruženja na g. Maja (od boljše: ov povabljen nemški specialista) in na druge nemške stavebnike. Seveda je treba najti kozla, ki nosi krivdo, da se delo ni izvršilo.« Tako poroča inženir Jaspert, ki je bil v sovjetski službi. Osla, ki nosi krivdo za boljše neuspehe, naglo najdejo, največkrat je kriv kapitalizem. Mi nismo prijatelji kapitalizma in ga nikoli nismo zagovarjali. Toda resnici na ljubo moramo povedati, da je v Rusiji dosti več revščine kot v vsaki kapitalistični državi. Boljševiki naj pokažejo resničen napredek gospodarstva v svoji državi, ne samo na papirju, in blago stanje ljudstva, potem bomo drugače o njih pisali in govorili.

Spomenica vinogradnikov.

Vinogradniki ormoško-ljutomerskih gorc so na svojem sestanku dne 30. 10. t. l. v Ormožu enodušno sprejeli naslednjo spomenico:

1. Navzlic dokaj zadovoljivi kakovosti in količini letošnje trgatve smo vinogradniki potrti do obupa, ker so plačevali mošte iz večine po tako nizkih cenah, da izkupiček izdaleka ne more kriti niti lastnih pridelovalnih stroškov. Preti nevarnost, da bodo vinogradniki nehote zanemarjali ali celo opuščali svoje gorice. S tem bi bile neštete vinarske družine hudo prizadete, za javno blagajno pa bi oslabei in tu in tam prav kmalu docela usahnil velepo membni vir stalnih dohodkov.

2. Kraljevska vlada se naproša za izdatno, smotreno pospeševanje izvoza naših vin, zlasti iz tako izrazito vinogradnih pokrajin, kot je od nekdanj ormoško-ljutomersko vinarsko okolje.

3. Oblasti naj ugotovijo, preiščejo in kaznujejo in tako preprečijo vsaj najgorostasnejša izkoriščanja in zlorabe revščine vinogradnikov po brezvestnih vinskih prekupeih, ki cene na račun onemoglega siromaštva kar narekujejo.

4. Zaščititi naj se do prave mere samo poštena vinska trgovina in sploh ves pošten vinski obrt, ki ga smatramo za našega dobrega zaveznika na korist občestva in države. Prekomerni dobiček na škodo proizvodnje in potroške se naj ugotovi in z učinkovitimi ukrepi onemogoči.

5. Vinski zakon se naj strogo izvaja, davčni pa omili z ozirom na zmanjšano ceno vinskemu pridelku. Finančna direkcija se naproša, da počaka z izterjevanjem davka do časa, da vinogradnik proda svoj pridelok. Izvajanje rubežni prisili vinogradnika, da proda svoj pridelok za vsako ceno, pri čem pa